

1. feladat

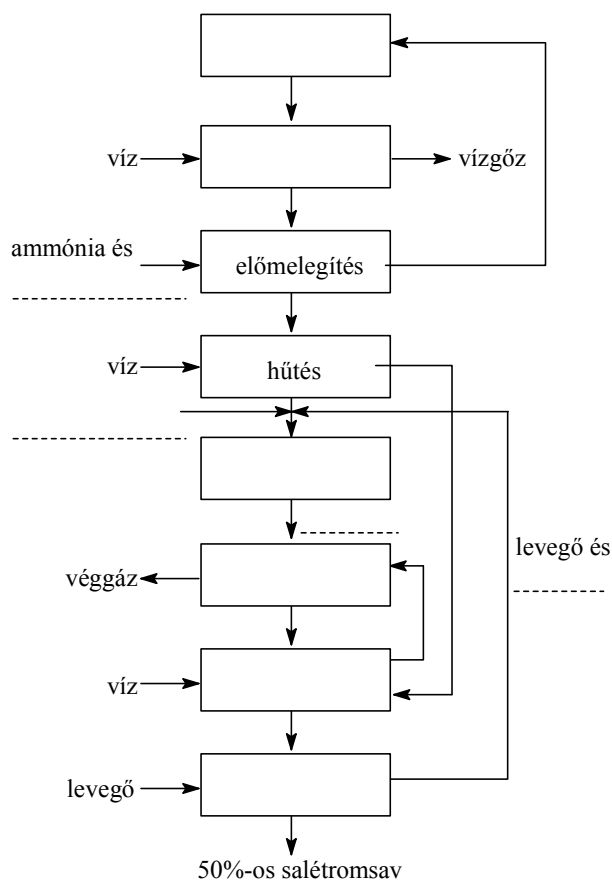
Maximális pontszám: 26

A blokkvázlat a híg salétromsav gyártás lépéseit ábrázolja. Töltse ki a blokkvázlat hiányzó részeit!

A) A téglalapokba helyezze a következő műveletek egyikét:

- oxidálás
- hőértékesítés
- abszorpció
- kifúvatás

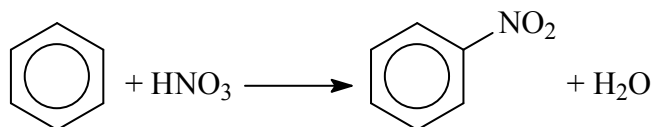
A kipontozott helyekre írja az anyag nevét vagy képletét!

B) Jelölje a folyamatábrán *-gal azokat a téglalapokat, amelyekben kémiai folyamat játszódik le, az alábbi táblázatban írja le a bennük lejátszódó folyamat reakcióegyenletét és az üzemi hőmérséklet becült értékét!

Reakcióegyenlet	Hőmérséklet [°C]

C) A salétromsav egyik felhasználása a nitrálás.

Számítsa ki, 250 kg nitro-benzol előállításához

- szükséges benzol mennyiségét kg-ban, ha a kitermelés 92%-os;
- az elméletileg szükséges salétromsav mennyiségét kg-ban;
- az elméletileg szükséges salétromsav mennyiségét dm³-ben;
- a szükséges salétromsav térfogatát dm³-ben, ha 3% felesleget alkalmaznak!

A salétromsav sűrűsége: 1340 kg/m³

$M(\text{benzol}) = 78 \text{ g/mol}$, $M(\text{nitrobenzol}) = 123 \text{ g/mol}$, $M(\text{salétromsav}) = 63 \text{ g/mol}$

2. feladat**Maximális pontszám: 11**

Az alábbi feladatban két technológiai művelet szerepel. Az alattuk felsorolt állítás vonatkozhat csak az egyikre, mindkettőre, vagy egyikre sem. A helyes betűjelet írja a kijelölt helyre!

R kőolaj légekőri desztillációja
S pakura vákuum desztillációja
T mindkettő
V egyik sem

1. Fejterméke a gázolaj. ....
2. Oldalterméke a gázolaj. ....
3. Az elválasztás alapja a tenziókülönbség. ....
4. A berendezéshez keverő kondenzátor csatlakozik. ....
5. A főkolonna mellett segédkolonnák vannak. ....
6. A legfelső tányér folyadékszintjét reflux biztosítja. ....
7. A gázalakú szénhidrogének elválasztása is itt történik. ....
8. Vízgőz is bekerül a kolonnába. ....
9. Oldaltermékéből állítjuk elő a kerozint. ....
10. Töltetes kolonnát alkalmazunk. ....
11. A redukált olaj itt keletkezik. ....

3. feladat**Maximális pontszám: 21****Fermentációs úton előállított gyógyszer hatóanyagok**

A) Sorolja fel a táptalaj összetevőit! .....

.....

.....

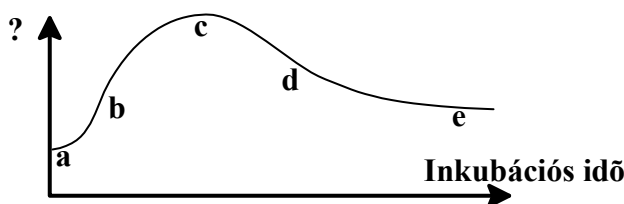
.....

B) Az alábbi paraméterek közül válassza ki aláhúzással, hogy az alkalmazott paraméterek optima hol van!

Hőmérséklet [°C]: 0-10, 10-20, 20-30, 30-50, 25-50, 25-70, 20-100

pH : 4-7, 7, 5-7, 6-8, 7-9, 7-10, 8-10

C) Az alábbi ábra az antibiotikum-termelés időbeli lefutását mutatja:

- a) Nevezze meg a függő változót! .....
- b) Töltse ki az alábbi táblázatot az egyes fázisok nevének beírásával!

Szakasz	A fázis neve
a-b	
b-c	
c-d	
d-e	

c) A főfermentáció mely fázisokat tartalmazza?.....

d) Az a-b szakasz a teljes fermentációs idő hány százaléka általában?
.....

e) Hogyan lehet az a-b szakaszt lerövidíteni?.....
.....

D) Sorolja fel a fermentálás főbb technológiai lépéseit!

1.....

2.....

3.....

4. feladat

Maximális pontszám: 18

Szerves alapfolyamatok

A) Csoportosítsa a felsorolt reagenseket aszerint, hogy melyik szerves alapfolyamathoz szükségesek!

Cl_2 , SO_3 , SOCl_2 , cc.HNO_3 , CH_3COOH , $(\text{CH}_3\text{CO})_2\text{O}$, Na_2S , H_2 , O_2

oxidálás: .....

redukálás: .....

acilezés: .....

nitrálás: .....

halogénezés: .....

szulfonálás: .....

B) Ismertessen egy olyan termék előállítását, ami a fenti reagensek valamelyikével a megfelelő szerves alapfolyamattal állítható elő!

(alapanyagok, reakcióegyenlet, reakció körülmények, reaktor, üzemmenet, termék kinyerése.)